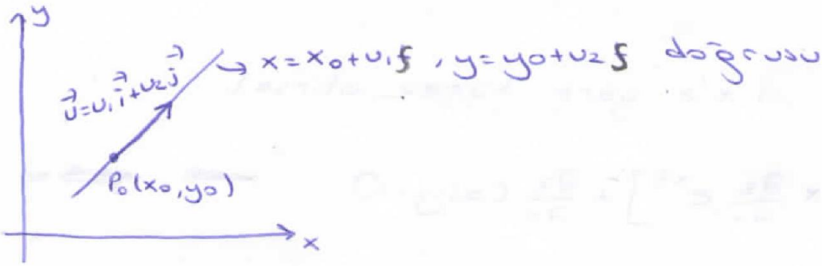

Yönlü Türev

Ç.Ö.10

$P_0(x_0, y_0)$ noktasında, $\vec{u} = u_1 \vec{i} + u_2 \vec{j}$ birim vektöre yönünde $f(x, y)$ fonksiyonunun türevi, limitin mevcut olması halinde

$$\left(\frac{df}{ds} \right)_{u, P_0} = (Du f)_{P_0} = \lim_{s \rightarrow 0} \frac{f(x_0 + u_1 s, y_0 + u_2 s) - f(x_0, y_0)}{s} \text{ dir.}$$

$f_x(x_0, y_0) \rightarrow f$ in $\vec{i}$ yönündeki
 $f_y(x_0, y_0) \rightarrow f$ in $\vec{j}$ " " } yönlü türevleridir.

*) Yönlü türev tanımı ile $P_0(1, 2)$ noktasında $f(x, y) = x^2 + yx$ fonksiyonunun $\vec{u} = \frac{1}{\sqrt{2}} \vec{i} + \frac{1}{\sqrt{2}} \vec{j}$ vektöre yönündeki türevini hesaplayın.

$$(Du f)_{P_0} = \lim_{s \rightarrow 0} \frac{f\left(1 + \frac{1}{\sqrt{2}} s, 2 + \frac{1}{\sqrt{2}} s\right) - f(1, 2)}{s}$$

$$= \lim_{s \rightarrow 0} \frac{\left(1 + \frac{1}{\sqrt{2}} s\right)^2 + \left(2 + \frac{1}{\sqrt{2}} s\right) \cdot \left(1 + \frac{1}{\sqrt{2}} s\right) - 3}{s}$$

$$= \lim_{s \rightarrow 0} \frac{\frac{5}{\sqrt{2}} s + s^2}{s} = \lim_{s \rightarrow 0} \left(\frac{5}{\sqrt{2}} + s \right) = \underline{\underline{\frac{5}{\sqrt{2}}}}$$

Gradyent vektör

C.0.21

$f(x,y)$ fonksiyonunun gradyent vektörü:

$$\text{Grad } f = \nabla f = \frac{\partial f}{\partial x} \vec{i} + \frac{\partial f}{\partial y} \vec{j} \quad \text{dör.}$$

Yönlü Türev: Eğer $f(x,y)$, $P_0(x_0,y_0)$ içeren bir bölgede türelenebilir ise, f 'in P_0 daki $\vec{v}$ birim vektörü yönündeki türevi

$$(D_{\vec{v}}f)_{P_0} = (\nabla f)_{P_0} \cdot \vec{v} \quad \text{formülü ile hesaplanır.}$$

$x = x_0 + s u_1$
 $y = y_0 + s u_2$

$$f \rightarrow x,y \rightarrow s \quad \left(\frac{df}{ds} \right)_{P_0} = \frac{\partial f}{\partial x} \cdot \frac{dx}{ds} + \frac{\partial f}{\partial y} \cdot \frac{dy}{ds} = f_x \cdot u_1 + f_y \cdot u_2 = \nabla f \cdot \vec{v}$$

* $f(x,y) = x e^y + \cos xy$ nin $(2,0)$ noktasındaki $\vec{v} = 3\vec{i} - 4\vec{j}$ yönündeki türevi?

$$\vec{v} = \frac{\vec{v}}{|\vec{v}|} = \frac{3}{5}\vec{i} - \frac{4}{5}\vec{j}$$

$$\nabla f = (e^y - y \sin xy)\vec{i} + (x e^y - x \sin xy)\vec{j}$$

$$\nabla f|_{(2,0)} = \vec{i} + 2\vec{j}$$

$$(D_{\vec{v}}f)_{(2,0)} = \left(\frac{3}{5}\vec{i} - \frac{4}{5}\vec{j} \right) (\vec{i} + 2\vec{j})$$
$$= \frac{3}{5} - \frac{8}{5} = -1$$

NOT: $z = f(x,y)$ nin $(D_{\vec{v}}f)_{P_0}$ türevi:

① $\vec{v}$ yönünde P_0 daki yönlü türev

② " " " " artış hızı/oranı

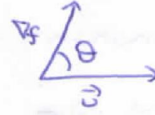
③ " " " " azalış hızı/oranı

④ " " " " değişim oranı anlamlarına gelir

Yönlü Türevin Özellikleri

C.O.22

$$D_{\vec{v}}f = \nabla f \cdot \vec{v} = |\nabla f| \cdot |\vec{v}| \cdot \cos\theta = |\nabla f| \cdot \cos\theta$$

① $\cos\theta = 1$ yani $\theta = 0$ olduğunda f fonksiyonu en hızlı şekilde artar (en büyük yönlü türev değerine ulaşır). $\vec{v}$ ile ∇f aynı yöndedir. Yani, f en çok P 'deki gradyent vektörü yönünde artar. Bu yöndeki türev:

$$D_{\vec{v}}f = |\nabla f| \cdot (\cos 0) = |\nabla f|$$

② Benzer şekilde, f fonksiyonu en fazla $-\nabla f$ yönünde azalır. ($\theta = 180^\circ$). Bu yöndeki türev:

$$D_{\vec{v}}f = |\nabla f| \cdot \cos(\pi) = -|\nabla f|$$

③ $\nabla f \neq 0$ gradyenine dik olan herhangi bir $\vec{v}$ yönü f 'deki sıfır değişimin yönüdür. Çünkü $\theta = \frac{\pi}{2}$ dir ve

$$D_{\vec{v}}f = |\nabla f| \cdot \cos\left(\frac{\pi}{2}\right) = 0 \text{ dir.}$$

* $f(x,y) = \frac{x^2}{2} + \frac{y^2}{2}$ nin aşağıdaki durumlarda yönünü bulun.

a) (1,1) de en çok artan

b) (1,1) " " " azalan

c) " f 'deki sıfır değişimin yönleri nedir?

$$\nabla f = x\vec{i} + y\vec{j} \quad \nabla f|_{(1,1)} = \vec{i} + \vec{j}$$

a) $\vec{v}$ ile ∇f aynı yöndedir. $\vec{v} = \frac{\vec{i} + \vec{j}}{\sqrt{2}} = \frac{1}{\sqrt{2}}\vec{i} + \frac{1}{\sqrt{2}}\vec{j}$

b) $\vec{v}$ ile ∇f ters yönlü. $\vec{v} = -\frac{\vec{i} + \vec{j}}{\sqrt{2}} = -\frac{1}{\sqrt{2}}\vec{i} - \frac{1}{\sqrt{2}}\vec{j}$

c) $\vec{v} \perp \nabla f \Rightarrow \vec{v} = a\vec{i} + b\vec{j} \quad \nabla f = \vec{i} + \vec{j} \Rightarrow \vec{v} \cdot \nabla f = 0$

$$a + b = 0 \Rightarrow a = -b \quad a = 1 \Rightarrow b = -1 \\ a = -1 \Rightarrow b = 1$$

$$\vec{v}_1 = \frac{1}{\sqrt{2}}\vec{i} - \frac{1}{\sqrt{2}}\vec{j} \quad \vec{v}_2 = -\frac{1}{\sqrt{2}}\vec{i} + \frac{1}{\sqrt{2}}\vec{j}$$

* $f(x,y)$ türevlenebilir fonksiyonunun tanım kümesinin her (x_0, y_0) noktasında, f in gradyent vektörü $\nabla f, (x_0, y_0)$ da seviye eğrisine normaldir.

ispat: $f(x,y)$ fonksiyonu $\vec{r} = g(t)\vec{i} + h(t)\vec{j}$ eğrisi boyunca sabit değer alıyorsa $f(g(t), h(t)) = c$ dir. t' ye göre türev: $f \rightarrow x, y \rightarrow t$ $\frac{\partial f}{\partial x} \cdot \frac{dx}{dt} + \frac{\partial f}{\partial y} \cdot \frac{dy}{dt} = 0$ $\left(\frac{\partial f}{\partial x} \vec{i} + \frac{\partial f}{\partial y} \vec{j} \right) (g'(t)\vec{i} + h'(t)\vec{j}) = 0$

$\nabla f \cdot \vec{r}'(t) = 0 \rightarrow \text{Teğet} \perp \nabla f$
 $\nabla f \rightarrow$ eğriye normal

Gradyentler için Cebirsel Kurallar

- ① $\nabla(f \cdot g) = \nabla f \cdot g + f \cdot \nabla g$
- ② $\nabla(f/g) = \frac{g \cdot \nabla f - f \cdot \nabla g}{g^2}$

3 Değişkenli Fonksiyonlar

Türevlenebilir bir $f(x,y,z)$ fonksiyonu ve $\vec{u} = u_1\vec{i} + u_2\vec{j} + u_3\vec{k}$ birim vektörü için:

$$\nabla f = \frac{\partial f}{\partial x} \vec{i} + \frac{\partial f}{\partial y} \vec{j} + \frac{\partial f}{\partial z} \vec{k}$$

$$D_u f = \nabla f \cdot \vec{u} = \frac{\partial f}{\partial x} u_1 + \frac{\partial f}{\partial y} u_2 + \frac{\partial f}{\partial z} u_3$$

* Daha önce iki değişkenli fonksiyonlar için belirttiğimiz kurallar 3 değişkenli fonksiyonlar için de geçerlidir.

* $f(x,y,z) = x^3 - xy^2 - z$ in $P_0(1,1,0)$ noktasında $\vec{v} = 2\vec{i} - 3\vec{j} + 6\vec{k}$ yönündeki türevi bulunuz. f en hızlı olarak P_0 da hangi yönde değişir? Bu yöndeki değişim oranı nedir?

$$\vec{u} = \frac{\vec{v}}{|\vec{v}|} = \frac{2}{7}\vec{i} - \frac{3}{7}\vec{j} + \frac{6}{7}\vec{k} \quad \nabla f = (3x^2 - y^2)\vec{i} - 2xy\vec{j} - \vec{k} \quad \nabla f|_{(1,1,0)} = 2\vec{i} - 2\vec{j} - \vec{k}$$

$$(D_u f)_{P_0} = \vec{u} \cdot \nabla f|_{P_0} = \frac{4}{7}$$

Fonksiyon en hızlı $\nabla f = 2\vec{i} - 2\vec{j} - \vec{k}$ yönünde artar, $-\nabla f$ yönünde azalır. Bu yönlere değişim oranları:

$$|\nabla f| = 3 \quad -|\nabla f| = -3$$

Teğet Düzlem / Normal Doğru

Ç.O. 24

$f(x,y,z)=c$ fonksiyonu için;

$\nabla f|_{P_0}$ vektörü $\Rightarrow P_0(x_0, y_0, z_0)$ dan geçen ^{teğet} düzleme dik

$\nabla f|_{P_0}$ vektörü $\Rightarrow P_0(x_0, y_0, z_0)$ dan geçen normal doğruya paraleldir

$$\nabla f|_{P_0} = \frac{\partial f}{\partial x} \Big|_{P_0} \vec{i} + \frac{\partial f}{\partial y} \Big|_{P_0} \vec{j} + \frac{\partial f}{\partial z} \Big|_{P_0} \vec{k} \quad \text{olduğundan;}$$

① $f(x,y,z)=c$ nin $P_0(x_0, y_0, z_0)$ daki teğet düzlemi;

$$f_x(P_0) \cdot (x-x_0) + f_y(P_0) \cdot (y-y_0) + f_z(P_0) \cdot (z-z_0) = 0 \quad \text{dır.}$$

② $f(x,y,z)=c$ nin $P_0(x_0, y_0, z_0)$ daki normal doğrusu:

$$\left. \begin{aligned} x &= x_0 + f_x(P_0) \cdot t \\ y &= y_0 + f_y(P_0) \cdot t \\ z &= z_0 + f_z(P_0) \cdot t \end{aligned} \right\} \quad \text{dir.}$$

③ $z=9-x^2-y^2$ yüzeyinin $P_0(1,2,4)$ daki teğet düzlemi ve normal doğrusu?

$$F: z+x^2+y^2-9=0 \quad f_x=2x \quad f_y=2y \quad f_z=1$$

$$\nabla f = 2x\vec{i} + 2y\vec{j} + \vec{k}$$

$$\nabla f(P_0) = 2\vec{i} + 4\vec{j} + \vec{k} = \langle 2, 4, 1 \rangle$$

Teğet ^{dik} düzleme

$\rightarrow$ Normale doğruya paralel

$$2 \cdot (x-1) + 4 \cdot (y-2) + 1 \cdot (z-4) = 0 \rightarrow 2x + 4y + z = 14 \rightarrow \text{Teğet düzlem}$$

$$\left. \begin{aligned} x &= 1+2t \\ y &= 2+4t \\ z &= 4+t \end{aligned} \right\} \quad \text{Normal doğru}$$

*) (0,0,0) noktasında $z = x \cos y - y e^x$ yüzeyine teğet olan düzlem? C.O.25

$$F: z - x \cos y + y e^x = 0$$

$$F_x = (-\cos y + y e^x) \quad F_x(0,0,0) = -1$$

$$F_y = (x \sin y + e^x) \quad F_y(0,0,0) = 1$$

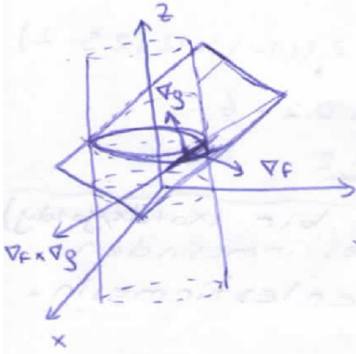
$$F_z = 1$$

$$\nabla F = -\vec{i} + \vec{j} + \vec{k} = \langle -1, 1, 1 \rangle$$

$$\Rightarrow -1 \cdot (x-0) + 1 \cdot (y-0) + 1 \cdot (z-0) = 0$$

$$\boxed{-x + y + z = 0}$$

*) $f(x,y,z) = x^2 + y^2 - 2 = 0$ silindiri ve $g(x,y,z) = x + z - 4 = 0$ düzlemi bir E elipsi boyunca kesisirler. $P_0(1,1,3)$ noktasında E'ye teğet olan doğrunun parametrik denklemini bulunuz.

Teğet doğru P_0 da hem ∇f 'e hem de ∇g 'ye diktir. Yani $\nabla f \times \nabla g$ ye paraleldir.

$$\nabla f = 2x\vec{i} + 2y\vec{j} \quad \nabla f|_{P_0} = 2\vec{i} + 2\vec{j}$$

$$\nabla g = \vec{i} + \vec{k}$$

$$\vec{v} = \nabla f \times \nabla g = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 2 & 2 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \end{vmatrix} = 2\vec{i} - 2\vec{j} - 2\vec{k} = \langle 2, -2, -2 \rangle$$

$$\boxed{x = 1 + 2t \quad y = 1 - 2t \quad z = 3 - 2t}$$

Lineerleştirme: Bir $f(x,y)$ fonksiyonunun (x_0, y_0) daki lineerleştirilmesi:

$$L(x,y) = f(x_0, y_0) + f_x(x_0, y_0) \cdot (x - x_0) + f_y(x_0, y_0) \cdot (y - y_0) \text{ dir.}$$

$f(x,y) \approx L(x,y)$ dir. $L(x,y)$ yaklaşımı f in (x_0, y_0) daki lineer yaklaşımıdır.

* 3 değişkenli $f(x,y,z)$ fonksiyonunun $P_0(x_0, y_0, z_0)$ daki lineerleştirilmesi:

$$L(x,y,z) = f(x_0, y_0, z_0) + f_x(x_0, y_0, z_0) \cdot (x - x_0) + f_y(x_0, y_0, z_0) \cdot (y - y_0) + f_z(x_0, y_0, z_0) \cdot (z - z_0)$$

$$f(x,y,z) \approx L(x,y,z)$$

* $f(x,y) = x^2 - xy + \frac{1}{2}y^2 + 3$ fonksiyonunun $(3,2)$ deki lineerleştirmesini bulun.

C.026

$$L(x,y) = f(3,2) + f_x(3,2) \cdot (x-3) + f_y(3,2) \cdot (y-2)$$

$$f_x = 2x - y \quad f_x(3,2) = 4$$

$$f_y = -x + y \quad f_y(3,2) = -1$$

$$f(3,2) = 8$$

$$L(x,y) = 8 + 4(x-3) - (y-2) = 4x - y - 2$$

* $(1,1)^2 + (2,5)^3$ sayısı için bir yaklaşık değer bulunuz.

$$f(x,y) = x^2 + y^3 \quad x_0 = 1 \quad y_0 = 2$$

$$f_x = 2x \quad f_y = 3y^2$$

$$f_x(1,2) = 2$$

$$f_y(1,2) = 12$$

$$f(1,2) = 9$$

$$L(x,y) = 9 + 2 \cdot (x-1) + 12 \cdot (y-2)$$

$$f(x,y) \approx L(x,y) \Rightarrow f(1,1,2,5) \approx L(1,1,2,5) = 9 + 2 \cdot (1,1-1) + 12 \cdot (2,5-2) = 9 + 0,2 + 6 = 15,2$$

Diferansiyel: Eğer (x_0, y_0) dan yakınındaki bir $(x_0 + dx, y_0 + dy)$ noktasına hareket edersek, f in lineerleştirmesinden elde edilen değişim:

$$df = f_x(x_0, y_0) \cdot dx + f_y(x_0, y_0) \cdot dy$$

f 'in tam diferansiyeli olarak adlandırılır. $\left(\begin{matrix} dx \approx \Delta x, dy \approx \Delta y \\ \Delta f \approx df \end{matrix} \right)$

* Silindirik bir konserve kutusunun 3cm yarıçap ve 12cm yüksekliğe sahip olacak şekilde tasarlandığını ancak yarıçap ve yüksekliğin sırasıyla $dr = 0,08$, $dh = -0,3$ miktarında değiştiğini varsayalım. Konserve kutusunun hacmindeki değişim?

$$V = \pi r^2 h$$

$$\Delta V \approx dV = V_r(r_0, h_0) dr + V_h(r_0, h_0) dh$$

$$= 72\pi \cdot (0,08) + 9\pi \cdot (-0,3)$$

$$= 5,76\pi - 2,7\pi$$

$$= 3,06\pi$$

$$V_r = 2\pi r h \quad dr = 0,08$$

$$V_h = \pi r^2 \quad dh = -0,3$$

$$r_0 = 3 \quad h_0 = 12$$

$$V_r(3,12) = 72\pi$$

$$V_h(3,12) = 9\pi$$

$$(*) (2,05).e^{(2,05)^2-3,9}$$

değerini

a) lineerizasyon

b) Diferansiyel hesap

} ile
yaklaşık
olarak
hesaplayın.

$$f(x,y) = x e^{x^2-y}$$

$$f_x = e^{x^2-y} + 2x^2 e^{x^2-y} = (1+2x^2)e^{x^2-y}$$

$$f_y = -x e^{x^2-y}$$

a) $x_0 = 2$ $y_0 = 4$ olsun.

$$L(x,y) = f(2,4) + f_x(2,4)(x-2) + f_y(2,4)(y-4)$$

$$f_x(2,4) = 9 \quad f_y(2,4) = -2 \quad f(2,4) = 2$$

$$f(x,y) \approx L(x,y) = 2 + 9(x-2) - 2(y-4)$$

$$f(2,05, 3,9) \approx 2 + 9(2,05-2) - 2(3,9-4) = 2 + 0,45 + 0,2 = \underline{\underline{2,65}}$$

$$b) dz = f_x(2,4)dx + f_y(2,4)dy$$

$$x = 2,05$$

$$x_0 = 2$$

$$y = 3,9$$

$$y_0 = 4$$

$$dx \approx \Delta x = x - x_0 = 2,05 - 2 = 0,05$$

$$dy \approx \Delta y = y - y_0 = 3,9 - 4 = -0,1$$

$$dz \approx \Delta z = f(2,05, 3,9) - f(2,4) = f(2,05, 3,9) - 2$$

$$f(2,05, 3,9) - 2 \approx 9 \cdot (0,05) - 2 \cdot (-0,1)$$

$$f(2,05, 3,9) \approx 2 + 0,45 + 0,2 = \underline{\underline{2,65}}$$

Maksimum - Minimum Değerler

Ekstrem Değerler :

$f(x,y)$ bir $D \subset \mathbb{R}^2$ de tanımlı bir fonksiyon, $(a,b) \in D$ olsun
Eğer (a,b) nin uygun bir komşuluğundaki tüm (x,y) ler için :

$f(x,y) \leq f(a,b)$ ise $f(x,y), (a,b)$ de yerel maksimuma
 $f(x,y) \geq f(a,b)$ " " " " " minimuma
sahiptir.

Eğer $f(x,y)$ bir noktada yerel max. veya yerel min. sahip ise $f(x,y)$ nin o noktada bir ekstremuma sahip olduğunu söyleriz.

Teorem: Bir $f(x,y)$ fonksiyonu tanım kümesindeki bir (a,b) noktasında aşağıdakilerden birini sağlıyorsa (a,b) bir kritik noktadır:

a) $f_x(a,b) = 0$ ve $f_y(a,b) = 0$

b) $f_x(a,b)$ veya $f_y(a,b)$ mevcut değildir.

Yerel Ekstremum için Gerekli Şartlar :

$f(x,y)$, bir (a,b) noktasında yerel ekstremuma sahipse ve aynı noktada 1. mertebe kısmi türevleri mevcutsa $f_x(a,b) = 0$ ve $f_y(a,b) = 0$ dir.

Eyer noktası: $f(x,y)$ bir (a,b) ^{kritik} noktasında yerel ekstremuma sahip değilse bu noktaya eyer (saddle) noktası denir.

* Bir (a,b) Kritik noktası ve yeterince küçük her h,k sayısı için:

$f(a+h, b+k) - f(a,b) \geq 0 \Rightarrow f, (a,b)$ de bir yerel minimuma

$f(a+h, b+k) - f(a,b) \leq 0 \Rightarrow$ " " " " " max.
sahiptir.

*) $f(x,y)=x^2+y^2$ fonksiyonunun kritik noktalarını G.028

bulup sınıflandırın.

$$\begin{aligned} f_x &= 2x & f_y &= 2y \\ f_x &= 2x = 0 & f_y &= 2y = 0 \end{aligned} \quad \left. \vphantom{\begin{aligned} f_x &= 2x \\ f_y &= 2y \end{aligned}} \right\} x=y=0 \rightarrow (0,0) \text{ K.N.}$$

$$f(0+h, 0+k) - f(0,0) = h^2 + k^2 > 0 \Rightarrow (0,0) \text{ yerel min noktası}$$

*) $f(x,y)=(x+y)^2+y^4$

$$\begin{aligned} f_x &= 2x+2y = 0 & (1) \\ f_y &= 2x+2y+4y^3 = 0 & (2) \end{aligned} \quad \left. \vphantom{\begin{aligned} f_x &= 2x+2y \\ f_y &= 2x+2y+4y^3 \end{aligned}} \right\} \begin{aligned} 2x+2y &= 0 & (2) \\ 4y^3 &= 0 \rightarrow y=0 \Rightarrow x=0 \end{aligned} \quad (0,0) \text{ K.N.}$$

$$f(0+h, 0+k) - f(0,0) = (h+k)^2 + k^4 > 0 \Rightarrow (0,0) \text{ yerel min}$$

*) $f(x,y)=x^2-y^2$

$$\begin{aligned} f_x &= 2x = 0 \\ f_y &= -2y = 0 \end{aligned} \quad \left. \vphantom{\begin{aligned} f_x &= 2x \\ f_y &= -2y \end{aligned}} \right\} x=y=0 \Rightarrow (0,0) \text{ K.N.}$$

$$\begin{aligned} f(0+h, 0+k) - f(0,0) &= h^2 - k^2 \\ h^2 - k^2 &\Rightarrow \geq 0 \text{ veya } \leq 0 \\ &\text{olabilir. Eger} \\ &\text{noktası} \end{aligned}$$

2. Türev Testi

$f(x,y)$ nin bir $(a,b) \in O(f)$ noktasında bir kritik noktaya sahip olduğunu kabul edelim. $f(x,y)$ ile onun 1. ve 2. mertebe türevleri sürekli ve $f_x(a,b)=0$, $f_y(a,b)=0$ olsun.

$$A = f_{xx}(a,b) \quad B = f_{xy}(a,b) = f_{yx}(a,b) \quad C = f_{yy}(a,b) \text{ olmak üzere}$$

- $B^2 - AC < 0$ ve $A > 0$ ise f , (a,b) de yerel min. sahiptir
- $B^2 - AC < 0$ " $A < 0$ " " " " " " max. "
- $B^2 - AC > 0$ ise f , (a,b) de bir eyer noktasına sahiptir.
- $B^2 - AC = 0$ ise test sonuç vermez. f , (a,b) de bir max/min değere veya bir eyer noktasına sahip olabilir.

* $f(x,y) = 2x^3 - 6xy + 3y^2$ fonksiyonunun kritik nokta-(5,0,29) larını bulup sınıflandırın.

$$f_x = 6x^2 - 6y = 0 \quad (1) \quad (2) \rightarrow x=y \quad (1) \rightarrow 6x^2 - 6x = 0 \quad x=0 \quad x=1$$

$$f_y = -6x + 6y = 0 \quad (2) \quad x=0 \Rightarrow y=0 \rightarrow (0,0) \quad x=1 \Rightarrow y=1 \rightarrow (1,1) \quad \text{K.N.}$$

$$A = f_{xx} = 12x$$

$$B = f_{xy} = -6$$

$$C = 6$$

	$A = 12x$	$B = -6$	$C = 6$	$B^2 - AC$	
$(0,0)$	0	-6	6	$36 - 0 = 36 > 0$	$(0,0)$ Eyer noktası
$(1,1)$	12	-6	6	$36 - 12 \cdot 6 < 0$	$A = 12 > 0$ $(1,1)$ yerel min.

* $f(x,y) = x^3 - 3x^2 + 3xy^2 - 3y^2$

$$f_x = 3x^2 - 6x + 3y^2 = 0 \quad (1) \quad (2) \rightarrow 6y(x-1) = 0 \rightarrow y=0 \quad x=1$$

$$f_y = 6xy - 6y = 0 \quad (2) \quad x=1 \quad (1) \rightarrow y^2 = 1 \rightarrow y = \pm 1 \rightarrow (1,1) \quad (1,-1) \quad y=0 \quad (1) \rightarrow 3x^2 - 6x = 0 \rightarrow x=0 \quad x=2 \rightarrow (0,0) \quad (2,0) \quad \text{K.N.}$$

$$A = f_{xx} = 6x - 6 \quad B = f_{xy} = 6y \quad C = f_{yy} = 6x - 6$$

	$A = 6x - 6$	$B = 6y$	$C = 6x - 6$	$B^2 - AC$	
$(0,0)$	-6	0	-6	$0 - 36 < 0$	$A = -6 < 0$ yerel max
$(1,1)$	0	6	0	$36 > 0$	Eyer nok.
$(1,-1)$	0	-6	0	$36 > 0$	Eyer nok.
$(2,0)$	6	0	6	$-36 < 0$	$A = 6 > 0$ yerel min.